

DE MOLLUSKEN VAN ROTTUMERPLAAT

door

Giny Kasemir.

Vanaf 1981 worden de eilanden Rottumerplaat en Rottumeroog in het broedseizoen (begin mei tot half augustus) bewaakt door twee eilandbewakers/vogelwachten. De afgelopen zeven jaren -1988 t/m 1994- heb ik, samen met Date Lutterop, deze taak voor Staatsbosbeheer op Rottumerplaat uitgevoerd. Het weren van ongewenste bezoekers is onze belangrijkste taak. De meeste tijd wordt echter besteed aan diverse vogeltellingen. In de loop van de jaren zijn we steeds meer aandacht gaan besteden aan de flora en de overige fauna (met name vlinders en zweefvliegen). In ons rapport van 1994 worden voor het eerst de (voornamelijk mariene) mollusken besproken.

In de eerste zomers hebben we alleen verzameld wat we op onze strandwandelingen tegenkwamen. Van deze vondsten is de exacte vinddatum in de meeste gevallen niet meer te achterhalen. In de afgelopen zomer zijn we systematischer te werk gegaan, al moet gezegd worden dat het schelpengruis minder goed is onderzocht. Naar landslakken hebben we niet gezocht, voornamelijk omdat we grote delen van het eiland, afgezien van de noodzakelijke broedvogeltelling en de flora-inventarisatie, nauwelijks bezoeken in verband met de rust van de broedvogels.

We waren verrast te horen dat enkele leden van de NMV een bezoek gebracht hadden aan "ons" eiland, en waren erg benieuwd naar de vondsten. Inmiddels hebben we een bezoek gebracht aan Thijs de Boer, die ons ook geholpen heeft met het determineren van enkele -voor ons- lastige soorten.

De bijgevoegde tabel geeft de door ons gevonden soorten. Hierbij is de volgorde aangehouden zoals die is gegeven in Schelpen van de Friese Waddeneilanden (De Boer en De Bruyne, 1991). Achter elke soort staan achtereenvolgens vermeld:

- ja(a)r(en) waarin de soort is gevonden:

(88 t/m 94 betekent gevonden in alle jaren tussen 1988 en 1994; 88-93 betekent gevonden in een of meerdere jaren tussen 1988 en 1993);

- een aanduiding van het voorkomen van de soort:

- 1 = 1 exemplaar in 7 zomers gevonden;
- 2 = enkele exemplaren in 7 zomers, niet jaarlijks gevonden;
- 3 = jaarlijks enkele exemplaren gevonden;
- 4 = jaarlijks veel gevonden;
- 5 = jaarlijks zeer veel gevonden.

De vondsten betreffen in hoofdzaak aangespoelde huisjes, kleppen en rugschilden van respectievelijk Gastropoda, Pelecypoda en Cephalopoda. De volgende soorten zijn levend op of nabij het eiland gezien: *Lepidochitona cinerea*, *Littorina littorea*, *Succinea putris*, *Mytilus edulis*, *Cerastoderma edule*, *Angulus tenuis*, *Macoma balthica*, *Scrobicularia plana*, *Mya arenaria*. Met uitzondering van *Lepidochitona cinerea* en *Succinea putris* zijn van alle soorten één of meerdere exemplaren aanwezig in de verzameling van de auteur.

Vergelijking met de vondsten van Rottumerplaat zoals die genoemd zijn in het excursieverslag van A. Hovestadt in het Correspondentieblad van november 1994 laat zien dat tijdens deze excursie 17 soorten gevonden zijn die niet in onze tabel voorkomen. Het betreft hier land- en brakwaterslakken en heel kleine soorten. Onderstaande tabel geeft nog 28 soorten die tijdens de excursie niet gevonden zijn. Het zijn, zoals verwacht, de minder algemene soorten.

Soort	ja(a)r(en)	aantal
<i>Lepidochitona cinerea</i>	88-93	1
<i>Littorina littorea</i>	88 t/m 94	5
<i>Hydrobia ulvae</i>	93, 94	5
<i>Turritella communis</i>	92	2
<i>Crepidula fornicata</i>	88-93	2
<i>Lunatia alderi</i>	93	1
<i>Lunatia catena</i>	88-93, 94	3
<i>Buccinum undatum</i>	88 t/m 94	4
<i>Neptunea antiqua</i>	88-93, 94	2
<i>Neptunea despecta</i>	88-93, 94	2
<i>Oenopota turricula</i>	94	1
<i>Retusa obtusa</i>	94	2
<i>Succinea putris</i>	94	1
<i>Mytilus edulis</i>	88 t/m 94	5
<i>Ostrea edulis</i>	88 t/m 94	4
<i>Unio pictorum</i>	93	1
<i>Aequipecten opercularis</i>	94	1
<i>Chlamys varia</i>	88-93	1
<i>Acanthocardia aculeata</i>	88-93, 94	2
<i>Acanthocardia echinata</i>	88-93, 94	3
<i>Acanthocardia tuberculata</i>	88-93, 94	3
<i>Laevicardium crassum</i>	88-93, 94	3
<i>Cerastoderma edule</i>	88 t/m 94	5
<i>Macra corallina</i>	88 t/m 94	4
<i>Macra corallina plistoncerlandica</i>	88-93, 94	3
<i>Macra glauca</i>	94	1
<i>Spisula elliptica</i>	88-93, 94	3
<i>Spisula solida</i>	88-93, 94	2-3
<i>Spisula subtruncata</i>	88 t/m 94	5
<i>Lutraria lutraria</i>	90, 93, 94	2-3
<i>Ensis directus</i>	88 t/m 94	4
<i>Ensis minor</i>	88-93	1
<i>Ensis siliqua</i>	88-93, 94	2-3
<i>Angulus fabulus</i>	94	1
<i>Angulus tenuis</i>	88 t/m 94	4
<i>Macoma balthica</i>	88 t/m 94	4
<i>Scrobicularia plana</i>	88-93, 94	4
<i>Donax vittatus</i>	88 t/m 94	4
<i>Arctica islandica</i>	88-92, 93, 94	3
<i>Chamelea striatula</i>	88-93, 94	3-4
<i>Dosinia exoleta</i>	88-92	2
<i>Venerupsis aurea senescens</i>	88-93	1
<i>Venerupsis senegalensis</i>	88-93, 94	2
<i>Petricola pholadiformis</i>	88-93, 94	3
<i>Mya arenaria</i>	88 t/m 94	5
<i>Mya truncata</i>	88-93, 94	3
<i>Barnea candida</i>	88-93, 94	3
<i>Zirfaea crispata</i>	88-93, 94	3
<i>Sepia officinalis</i>	88 t/m 94	4
<i>Sepia orbignyana</i>	94	2

Literatuur

- Boer, T.W. de & R.H. de Bruyne, 1991. Schelpen van de Friese Waddeneilanden. Overzicht van alle mariene autochtone weekdieren (Mollusca) en aangespoelde schelpen. Fryske Akademy, Leeuwarden.
- Hovestadt, A., 1994. Verslag van de N.M.V. - Excursie naar Rottumerplaat en Rottumeroog op 23 september 1994. Cor.Bl. N.M.V. 281: 153-156.
- Lutterop, D. & G. Kasemir. 1994. Verslag bewaking Rottumerplaat 1994. Staatsbosbeheer, Groningen.

Adres:

G. Kasemir & D. Lutterop
Lopsterweg 31, 9921 RN Stedum.